

ARBETARMAKT

Nyhetsbrev nr 276, 15 juni 2008

www.arbetarmakt.com

Arbetarmakt, svensk sektion av

Det irländska nejett till Lissabonfördraget är en seger för hela arbetarklassen i Europa!

1. Folkomröstningen i Irland om Lissabonfördraget slutade med ett avgörande och tydligt NEJ. Mer än 53 procent av dem som deltog – speciellt många arbetare och jordbrukare – röstade mot fördraget. Resultatet är en stor seger för den europeiska arbetarklassen och alla motståndare till fördraget. Det beror på att fördragets mål – vilket Förbundet för Femte Internationalen och många andra progressiva organisationer upprepade gånger har påpekat – är stärkandet av EU som imperialistisk makt. Den verkliga innebörden av fördraget är fler nyliberala nedskärningar, mer militarism och mindre demokrati för folket. Det är därför som många folk i Europa avvisar Lissabonfördraget, det är därför som irländarna röstat NEJ och det är därför som alla progressiva organisationer hyllar folkomröstningens resultat.

2. Resultatet är ett stort politiskt bakslag för den härskande klassen i det imperialistiska EU. Efter att EU:s konstitution avvisades i Frankrike och Nederländerna 2005 gjorde EU-bourgeoisien allt i sin makt för att driva igenom den nya versionen av konstitutionen i de nationella parlamenten och utesluta befolkningen från beslutsfattandet. Endast i ett land – Irland – tvingades de att organisera en folkomröstning om fördraget och där avvisades det tydligt av befolkningen. Det visar på det enorma avståndet mellan den styrande eliten i det borgerligt ”demokratiska” Europa och de folkliga massorna. Det är för närvarande oklart hur de styrande kretsarna i EU kommer att reagera på nederlaget. Men oavsett vad de gör, om de struntar i resultatet genom byråkratiska manövrer eller om de tvingar Irland att upprepa folkomröstningen, kan den politiska skadan, dvs. den oerhörda förlusten av demokratisk legitimitet för bildandet av en nyliberal, imperialistisk statsapparat och dess politik, inte göras ogjord.

3. Lissabonfördragets nederlag i den irländska folkomröstningen och det breda avvisandet av den från arbetarklassen i Europa understryker också avståndet mellan proletarietet å ena sidan och den reformistiska fackföreningsbyråkratin och de nyliberaliserade socialdemokratiska partierna i Europa som alla stöder fördraget. Den reformistiska byråkratin är nära sammanvävd med den kapitalistiska statsapparaten och EU:s styrande kretsar. Det visar ännu en gång varför arbetarklassen behöver ett helt annorlunda, ett revolutionärt och kämpande perspektiv. Mer än någonsin behöver vi en gräsrotsrörelse i fackföreningarna mot byråkratin, en rörelse som framtvingar en radikal demokratisering av fackföreningarna och en politik baserad på klasskampen. Arbetarklassen behöver nya partier som kämpar med klasskampens metoder – demonstrationer och strejker i företagen och utbildningssystemet – mot nedskärningar i socialpolitiken och utbild-

ningen, militarism och rasism och som förbinder dessa frågor med den socialistiska revolutionens perspektiv och skapandet av Europas Förenade Socialistiska Stater.

4. Men det vi inte behöver, och som Förbundet för Femte Internationalen varnar för, är de självbelåtna illusioner som sprids av de socialdemokratiserade före detta stalinisterna i Europeiska Vänsterpartiet (Rifondazione i Italien, PCF i Frankrike, Linkspartei i Tyskland, KPÖ i Österrike, Synaspismos i Grekland, Förenade Vänstern i Spanien m.fl.) eller den småborgerliga ledningen i det borgerligt reformistiska Attac och det vänsternationalistiska Sinn Féin i Irland. I sitt pressmeddelande den 13 juni föreslår Europeiska Vänsterpartiets vice ordförande Graziella Mascia inte en enda aktion, inte en enda mobilisering mot EU:s styrande kretsar (från vilka partiet ”händelsevis” erhåller stora ekonomiska subventioner), utan föreslår ”en ny demokratisk process” (vem ska organisera den? EU?) och en folkomröstning i hela EU (där den härskande klassen givetvis kommer att ha de bästa korten på hand eftersom de, via EU:s strukturer, är mycket bättre organiserade än motståndarna till EU-fördraget). Attac uppmanar naturligtvis inte heller till kamp på gatorna och på arbetsplatserna i hela Europa utan reser bara det oklara kravet på en konstituerande församling (återigen: ska den sammankallas av EU eller kan den – vilket vi anser – bara vara ett resultat av masskamp och upprorsrörelser på gator och arbetsplatser?)

5. Vi varnar också för de bakåtskrivande, nationellt inriktade strömningar i vänstern som kräver att nationalstaterna helt enkelt ska lämna EU. De förstår inte att kampen för våra rättigheter, för vår framtid, för socialismen, inte kan ledas genom att sluta leden inom varje nation utan bara genom den internationella föreningen av arbetarna i handling. Nej, vi behöver inte vädja till våra härskare, eller erbjuda ”konstruktiva förslag” om hur EU ska kunna styras bättre; inte heller behöver vi en patriotism till ”vänster”. Vi behöver en kamp från arbetarklassens, ungdomens och invandrarnas sida på gatorna och arbetsplatserna mot Lissabonfördraget, mot den nuvarande prisexplosionen, mot nedskärningar i socialpolitiken och utbildningen, mot rasism och pogromer mot invandrare och mot imperialistiska krig. Vi behöver, kort sagt, ett internationalistiskt perspektiv för ett socialistiskt Europas förenta stater.

6. Förbundet för Femte Internationalen föreslår arbetarrörelsen och socialaforumrörelsen följande som våra närmaste steg:

- Ett återupptagande av den progressiva NEJ-kampanjen mot Lissabonfördraget i alla europeiska länder! Vi kräver att de nu lägger fördraget åt sidan, men om de går vidare kräver vi folkomröstningar i alla andra medlemsstater!

- För bildandet av lokala aktionskommittéer med dele-

gater från arbetsplatserna, skolorna, universiteten och bostadsområdena och skapandet av en europeisk samordning! Militanta fackliga aktivister måste försöka vinna sina fack för kampen mot Lissabonfördraget!

- Den kommande församlingen vid Europas Socialforum i Malmö, i september 2008, måste utveckla en aktionsplan för en europeisk kampanj mot Lissabonfördraget!

- Vi måste förbinda kampen mot Lissabonfördraget med proteströrelsen mot pensionsreformerna, reformerna av sjukvården och utbildningen och mot prisexplosionen! Kapitalistklassen är ansvarig för alla dessa angrepp på våra rättigheter, därför: en fiende – en kamp!

- För europeiska demonstrationer och strejker och gatublockader mot Lissabonfördraget!

- För tillbakadragande av alla EU-staters trupper från länder som de ockuperar (Irak, Afghanistan, Libanon, Tchad m.fl.)

15 juni 2008

**Internationella sekretariatet
Förbundet för Femte Internationalen**

Rapport från LO-kongressen

Mellan den 31 maj och den 4 juni samlades 300 ombud från LO-facken för att hålla organisationens 26:e kongress. Kongressen innebar inget hot mot det nuvarande politiska ledarskapet – socialdemokratins kontroll över den fackliga centralorganisationen är fortsatt stark. Att LO ska stödja en socialdemokratisk valseger i nästa val är givet. Mona Sahlin och SSU:s ordförande Jytte Guteland talade i sedvanlig anda. I LO-ledningen återfinns förutom Wanja Lundby-Wedin, som omvaldes till ordförandeposten, bara gentemot partiet lojala ledare.

Trots denna inramning var kongressen förhållandevis radikal. Angreppen från borgerligheten sedan den moderatledda regeringens tillträde, samt LO-ledningens passivitet, fick påtagliga konsekvenser i flera av debatterna. Särskilt i fråga om a-kassan, det nya EU-fördraget och borgarnas angrepp på sjukförsäkringen hamnade LO-ledningen ordentligt på defensiven och tvingades till kompromisser. Många yngre fackliga aktivister tog sig ton och drev på för radikalare förhållningssätt.

Ett av kongressombuden sammanfattade i en intervju för Arbetarmakt de viktigaste politiska resultaten: LO ska arbeta för att sjukförsäkringens ersättningsnivå ska upp till 90 procent. Man vill slopa karensdagen. Och man vill i ett första led återställa a-kassan till 80 procent under hela arbetslöshetsperioden, men på sikt höja den till 90 procent.

Den sistnämnda frågan var resultatet av en kompromiss. Här röstade kongressen faktiskt, och därtill med en förkrossande majoritet, för 90-procentsnivån. Men då det tidigare redan antagna strategidokumentet slog fast 80 procent lyckades ledningen, eftersom frågan om hur saken skulle avgöras därmed återkom på bordet, åstadkomma den för kongressen acceptabla kompromissen om att se 90 procent som ett långsiktigt mål. Då hade tungviktarna Wanja Lundby-Wedin, Erland Olausson och nationalekonomen Dan Andersson alla pläderat för den lägre nivån. Den sistnämnde hade uppmanat ombuden att ”inte bete sig som Vårdförbundets kongress”, och menade med detta att ett sådant bud aldrig skulle mötas med respekt från den socialdemokratiska partiledningen. Frågan hur hårt LO-ledarna kommer att pressa s-ledningen (som flera av dem ingår i!) lämnades givetvis orörd.

Överhuvudtaget stod kongressen i de ovan nämnda

frågorna till vänster om ledningen som, ställd inför hotet av nederlag och prestigeförlust, tvingades till kompromisser. Ledningens huvudlinje var att försöka undvika varje potentiell spricka mellan s-ledningen och LO. Kongressombudet vi talat med beskriver konsekvenserna av detta som ett lock som kunde läggas på alltför långtgående krav: ”I flera diskussioner med enskilda ombud, diskussioner som handlade om vilka krav vi skulle rösta för, så fick man höra att det där ska vi inte föra fram, det väntar vi med tills efter nästa val”. Alltså kongressen 2012.

Detta gjorde som sagt inte trycket från kongressen, viljan till mer offensiva åtgärder, verkningslöst. Utöver 80-procentsnivån i frågan om a-kassan ville LO-ledningen behålla en karensdag. Även på denna fråga blev det debatt. Som vanligt hette det att kravet är realistiskt, att det saknas pengar, att pengar måste investeras i pensioner osv. Men det var svårare för ledningen att driva sin linje med sådana krav då det fanns en bred medvetenhet bland delegaterna om att det faktiskt finns pengar i statens kassakistor. Återigen blev det ett bakslag för Wanja och hennes kamrater, som nu förväntas driva på för slopandet av karensdagen i eventuell regeringsställning.

Mona Sahlins intervention på kongressen var i övrigt ganska återhållsam. Få konkreta besked lämnades. Detta beror på att s-partiet i nuläget befinner sig i en process där olika rådslag hålls. Mona Sahlin är angelägen om att framstå som en ledare som lyssnar på fackföreningsrörelsen och som en som agerar med dess intressen för handen. Hon vill därför inte gå före och proklamera partiets politik innan processen är avslutad. Det program som presenteras längre fram ska ge uttryck för detta.

Kommunister bör förstås förhålla sig kritiska. Det återstår att se hur långt Sahlin, som traditionellt stått till höger inom partiets ledning, är villig att gå arbetarna till mötes. I slutändan kommer hon att stå på kapitalets sida. Den socialdemokratiska reformismen är en helt inomkapitalistisk rörelse. Men det förtar inte vikten av att ställa krav på Sahlin och s-ledningen. Dels för att ge styrka åt de fackligt aktiva s-medlemmar som nu lobbar för att få igenom radikala krav. Och dels för att ge dem styrka att pressa Sahlin och ledningen till handling, och för att gå mot denna ledning då det krävs.

En annan het potatis var frågan om det nya huvudavtalet med Svenskt Näringsliv. Här har LO-ledningen redan fattat beslut om att förhandlingar ska inledas. Detta har kritiserats hårt från olika håll i facket. Varför väntade man inte på kongressen och lät medlemmarna säga sitt? Framför allt Byggnads, Transport, Grafikerna och Elektrikerna höjde rösterna och vädrade sin misstro mot Svenskt Näringslivs avsikter. LO-ledningen markerade givetvis genom att säga sig vara emot alla försämringar i strejkrätten. Tungviktare som IF Metalls Stefan Löven gick upp och pressade de ombud som fört fram kritik genom att ifrågasätta deras lojalitet till ledningen i rena gråtvalsen!

Resultatet blev återigen en kompromiss. Förhandlingarna ska hållas, men ledningen har mottagit uppmaningar att inte beskära konflikträtten. De enskilda förbunden ska också i slutändan ha veto. Oron är trots detta stor. I en annan situation, med en annalkande ekonomisk kris och större oro och risk för strejker, skulle trycket från en konservativ LO-ledning kunna göra det svårare för arbetarna i enskilda förbund att pressa sina ledningar till kampåtgärder. Frågorna kvarstår också: Vad ska diskuteras kon-

kret med arbetsköparna? Givetvis är de framförallt intresserade av just konfliktreglerna. Vad menade Wanja Lundby-Wedin när hon i DN dagen efter kongressen sade att man trots allt måste kunna diskutera metoderna vid en konflikt? Trycket från de radikala krafterna på kongressen har åtminstone beskurit den nya ledningens förhandlingsmandat något.

En annan mycket viktig fråga gällde beslutet om hur LO ska förhålla sig till det nya EU-fördraget. Det handlar alltså om den tidigare EU-konstitutionen som nu paket-rats om i form av Lissabonfördraget. LO-ledningen argumenterar, ironiskt nog tillsammans med arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin, att ett nytt fördrag skulle kunna bli bättre än det nu existerande beträffande skyddet för fackliga rättigheter. I praktiken blåser LO-ledningen, med Wanja Lundby-Wedin och den avgående Erland Olausson i spetsen, upp betydelsen av sociala klausuler i det i övrigt nyliberalt färgade fördraget. LO-ledningen värnar i denna fråga precis som s-ledningen den svenska imperialismens intresse av ett ekonomiskt starkare EU – även om det sker på arbetarnas bekostnad.

Återigen var det representanter för Byggnads som agerade med stöd av bl.a. ombud från Transport. Överhuvudtaget fanns en tydlig spricka där Kommunal och Handels stod betydligt närmre LO-ledningen än Transport, Byggnads och Metall. Riktigt hett blev det när Johan Lindholm utlyste en sluten omröstning kring förslaget för att motsätta sig ett ja om den svenska kollektivavtalsmodellen inte står skyddad. Återigen gick tungviktarna upp till försvar för ett ja, och återigen tvingades de på defensiva. Den slutgiltiga formuleringen lyder: "LO kräver därför att regeringen säkerställer att utredningens uppdrag är slutfört innan beslut om ratificering av fördraget sker." Man syftar då på regeringens utredning i efterspelet till Laval-affären, där EG-domstolen beslutade mot fackets rätt att skydda kollektivavtalen.

I frågan om papperslösa så värjer sig LO fortfarande mot att organisera papperslösa, vilket föreslogs av Fastighetsanställdas förbund. Däremot ska man verka för en avkriminalisering av de papperslösa som arbetar. Fokuset, hävdar man, ska ligga på att pressa arbetsköpare till att vika sig för kollektivavtal. Hotell och Restaurang driver samtidigt på för en kollektivavtals-märkes-kampanj. Lovvärt förstås. Man har också beslutat att bistå papperslösa på olika sätt, men utan att konkretisera detta. I praktiken betyder det dock att papperslösa arbetare fortfarande ställs utanför den etablerade arbetarrörelsen. En skillnad är dock att frågan nu diskuteras öppet. Papperslösa, och de fackliga aktivister som solidariserar sig med dessas rätt till organisering, bör nu inte slå av på trycket utan tvärtom fortsätta ta upp frågan med förnyad kraft.

Rekryteringsfrågan var givetvis uppe på bordet. LO har tappat 130 000 medlemmar bara på ett år (och närmare en halv miljon medlemmar totalt under de senaste tio åren). För att motverka raset kommer man nu att genomföra en central rekryteringskampanj från LO. De senaste hundra åren har ansvaret för detta arbete legat helt på de enskilda förbunden. Det handlar alltså om en satsning. Det återstår så klart hur detta beslut följs upp och vad arbetet ger för resultat.

Avslutningsvis ska det också sägas att LO-kongressen, trots en hög genomsnittsalder, gav uttryck för kampvilja inte minst från en yngre generation fackliga aktivister. Omröstningsprocessen var också hyfsat demokratisk. Om-

bud fick rösta i stort sett efter eget huvud i de avhandlade frågorna. Men kongressen vittnar också om hur LO:s socialdemokratiska ledning försöker hämma utvecklingen av en mer radikal och kämpande arbetarrörelse. LO fortsätter, genom dess ledning, att vara en i grunden lydlig uppbackare av s-partiet. Behovet av en demokratiskt organiserad vänsteropposition som förmår att agera självständigt gentemot den sittande ledningen, och som förmår att utmana klassamarbetsandan som denna ledning representerar, kan inte nog understrykas.